

konoplan

induplati glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXIII

februar

JANUAR 1984

Programsko volilna konferenca OO ZK

Programsko volilna konferenca osnovnih organizacij ZKS TOZD Proizvodnja, TOZD Konfekcija in DSSS, ki je bila v zadnjih dneh pred novim letom t. j. 20. 12. 1983, je bila izredno pestra glede na vsebino programa oz. predlaganega dnevnega reda in razprav, ki so le temu sledile.

Med drugim je bilo podano podrobno poročilo o gospodarjenju v letu 1983 in program oz. predlog plana za leto 1984. Razprava je tekla o kadrovske politiki, izobraževanju, o delu SLO in DS. Podrobno poročilo o delu OO ZK Induplati je za preteklo obdobje 1982/83 podala tov. Mirjana Kavčič. Navedla je, da je bilo v preteklem obdobju deset skupnih sej OO ZK, štirje politični aktivni, sedem sej sekretariatov OO ZK ter posamezne seje: TOZD Proizvodnja tri, TOZD Konfekcija tri in DSSS dve, na katerih so člani obravnavali problematiko, načrtano z akcijskim programom OO ZK ter skušali sproti obravnavati aktualne naloge. Vključevali so se v vsebinske priprave 6., 7., 8. in 9. seje CK ZKS. Poleg druge obravnavane problematike so največ pozornosti v letu 1983 posvetili gospodarjenju in delu z OO ZSMS, prav tako pa tudi v sodelovanju z OK ZKS Domžale pri urejanju problemov — odvajanju sredstev po sedežu TOZD za obrat v Mokronogu, katerega predlog je skupščina SKIS sprejela kot sklep.

AKCIJSKI PROGRAM OO ZK Induplati Jarše ZA OBDOBJE 1984/86 OBSEGA SLEDEČE NALOGE:

Uresničevanje stabilizacijske politike v DO, pri tem veljajo še posebna prizadevanja pri uresničevanju plana izvoza na konverti-

bilno področje in povečanje letnega prizadevanja za čim bolj racionalno uporabljene surovine in boljšo kvaliteto izdelkov, okrepitev strokovnosti ter pripravo investicijskih planov TOZD in DO, ki bodo utemeljeni z večjimi izvoznimi možnostmi.

Spremljanje in ocenjevanje družbeno-političnega stanja v Induplati

OO ZK in vsak posamezni član ZK mora stalno in sproti ocenjevati in analizirati politične, samoupravne in medsebojne odnose in razmere v TOZD oz. DO. Učinkovito — konstruktivno mora reagirati na vse probleme v delovni organizaciji (politične, družbeno-ekonomske, strokovne) ter biti opora vsem naprednim idejam.

Kadrovska politika

Pozornost je potrebno posvetiti kadrovanju v samoupravne organe, v delegacije, v vodstvo DPO in predlagati delavce, ki imajo pravičen odnos do samoupravljanja, do razvoja naše družbene lastnine, so prizadevni pri delu in si prizadevajo uvesti pravilne medsebojne odnose v TOZD oz. DO.

Informiranje o gospodarjenju in drugih bistvenih vprašanih razvoja TOZD oz. DO

Dobra informiranost je pogoj za pravočasno in učinkovito samoupravno delovanje vseh članov OO ZK. Člani so dolžni skrbeti, da se pravilna informiranost uveljavlja v samoupravnih organih, v OO sindikata, OO ZSMS in na ce-

lotnem področju gospodarjenja v DO. Člani so dolžni in odgovorni preprečevati dezinformacije na vseh področjih dela in življenja.

Izobraževanje in usposabljanje članov OO ZK

Trajna naloga vseh članov je nenehno idejno-politično usposabljanje, ravno tako tudi:

Sprejemanje novih članov v OO ZK Induplati

S pomlajevanjem vrst ZK moramo zagotoviti revolucionarno kontinuiteto naše organizacije. S svojim lastnim revolucionarnim vzgledom moramo pridobivati in sprejemati tiste mlade, ki so se potrdili s svojim delom in aktivnostjo ter pridobili ugled v svojem okolju.

Ena izmed nalog je tudi sodelovanje z DPO v TOZD oz. DO, KS in občini ter

analiziranje in ocenjevanje učinkovitosti in obsega družbenopolitične aktivnosti svojih članov.

Delegatski sistem in naloge komunistov v političnem sistemu

Člani OO ZK smo dolžni v nenehni povezavi z delom delegacij in delegatov prispevati k razvoju delegatskega sistema v DO in družbenopolitičnih skupnostih ter si v stalnem idejnopoličnem boju izbojevati najbolj ustrezne rešitve v našem razvoju in se odločno zoperstaviti vsakemu izkrivljanju delegatskega sistema oz. socialistične samoupravne demokra-

— Sekretarji naših OO ZK, ki jim je potekel mandat: Franc Majdič, Mirjana Kavčič, Stane Jerman

— Člani OO ZK so iz svojih vrst izvolili novo vodstvo v sestavi: Juš Lesjak, Ivan Soltič, Jože Šošarič

cije. Odločno bomo nasprotovali vsakemu odločanju zunaj samoupravnih organov in DPO o zadevah, ki so v pristojnosti le-teh in pravica in dolžnost delavcev.

Ljudska obramba in družbena samozaščita

OO ZK v Induplati je dolžna v okolju, kjer deluje, redno obravnavati in sprejemati ustrezne sklepe za nemoteno delovanje SLO in DS. Vsi člani moramo biti aktivno vključeni v enote in akcije na področju SLO in DS v TOZD oz. DO ali KS.

Sodelovanje z OK ZKS Domžale

OO ZK je za svoje delo odgovorna OK ZKS Domžale, CK ZK Slovenije in ZKJ. Stalno mora poročati o delu in življenju v OO ZK. Za povezavo med OO ZK in OK ZKS je odgovoren sekretar, sekretariat, člani OO ZK, ki so člani OK ZKS Domžale ter delovna skupina pri CK ZKS, zadolžena za sodelovanje OO ZK na področju KS. Enako velja tudi za povratno informacijo.

Udeležba na sestankih OO ZK

Vsi člani OO ZK Induplati se moramo udeleževati sej OO ZK in samoupravnih organov, katerih člani smo ter konstruktivno prispevati k učinkovitemu delu OO ZK in samoupravnih organov.

Sicer pa se navedeni akcijski

program prilagaja potrebam, razmeram in aktualnim vprašanjem.

Kot zadnja točka dnevnega reda je bila razrešnica starim organom in volitve novih organov ZKS. Sestava novega vodstva OO ZK za posamezne TOZD oz. DSSS je v sledeči sestavi:

TOZD Proizvodnja:

sekretar: Šoltič Ivan,
namestnik: Petaci Lidija,
člani: Kavčič Rajko,
Stoimenovski Pavle,
Jerman Stane.

TOZD Konfekcija:

sekretar: Šošarič Jože,
namestnik: Košir Slavko,
člani: Rems Ivana,
Rainer Janez,
Majdič Franc.

DSSS:

sekretar: Lesjak Juš,
namestnik: Kamenšek Ivan,
člani: Lavrinc Maks,
Kurzweil Breda,
Rihtar Gizela.

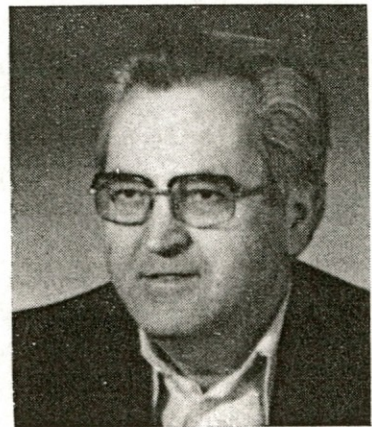
Na ravni vseh treh OO ZK pa so zadolženi za:

Lesjak Juš — evidentičarja,
Blejč Danica — blagajnika,
Lavrinc Maks — kadrovsko politiko in izobraževanje,
Stoimenovski Pavle — družbeno-ekonomske odnose,
Hafner Janez — delovanje delegatskega sistema.

— Direktor DO, dipl. ing. Srečo Bergant, je podal oceno gospodarjenja v letu 1983. Odgovarjal pa je tudi na številna vprašanja v diskusiji, ki je sledila vsaki točki dnevnega reda na programsko volilni konferenci OO ZK

V spomin OTMAR LIPOVSEK

Torek, 24. januarja 1984

V sivo, mrzlo in turbno zimsko popoldne so se razlegali zvoki pogrebne koračnice in nem spored se je počasi pomikal naprej. Tiho in dostojanstveno smo se poslovili in pospremili na zadnjo pot človeka, čigar življenje in ime je bilo skozi tri desetletja neločljivo povezano z izhajanjem našega glasila. Veliko jih je, ki so neprimerno bolj poklicani kot jaz, da izrečejo besede slovesa človeku, ki je dal svojemu delovnemu in življenjskemu okolju pečat ustvarjalnosti in predanosti in to so nekateri od njih tudi storili. Težko, ali skoraj nemogoče, je namreč dojeti Otmarja kot osebnost — dojeti ga kot človeka, novinarja, urednika, družbenega delavca in intelektualca. Osebnost moram priznati in to lahko trdim tudi za veliko drugih, da smo Otmarja površno poznali, zato bi bilo karkoli, kar bi na tem mestu zapisali, lahko zelo zgrešeno. Moj namen je zatorej ovekovečiti odhod človeka, kateremu gre velika zahvala za njegov trud in tvoren prispevek k temu, da je Konoplan iz pionirskih časov izhajanja doživel tudi tridesetletnico in postal to, kar danes je. V tem času je bil Otmar z glasilom tako ali drugače vseskozi povezan, saj je osebno uredil 157 števil in bil mentor ter v pomoč mnogim od urednikov. Želim, da bi živel spomin na Otmarja kot urednika, novinarja in enega od očetov glasila, prav v Konoplanu, ki ga je tako očetovsko negoval in s tem tudi v mislih njegovih bralcev — sodelavcev.

Franc Velepec

Iz naših obratov o problematiki v letu 1983

TKALNICA

V letu 1983 je večina statev obratovala v dveh izmenah, v treh izmenah so nekaj časa obratovali SOMETI in brezčolnični stroji PICANOLI. Skozi vse leto pa so obratovali v treh izmenah pletilni stroji IWS in 10 Picanolov v ATR tkalnici.

Tako kot v letu 1982 je tudi v letu 1983 primanjkovalo reprodukcijskega materiala, rezervnih delov in posameznih vrst prej. Pri reprodukcijskem materialu se je zafikalo v glavnem pri škrobnih sredstvih in pri svečah, katere uporabljamo za odstranjevanje statične elektrike in s tem manjšo kosmatost prej. Pri rezervnih delih pa nam je v glavnem primanjkovalo delov, ki so iz uvoza kot so: vnašalci votka na brezčolnih statvah, Unifil cevke in posamezni deli za stroj Picanol od domačih dobaviteljev.

Pri pomanjkanju preje bi opozoril na težave pri dobavi preje iz drugih predilnic: 40/1 bombaž poliester, 20/1 bombaž, 34/2 bombaž. Primanjkovalo je tudi prej, ki jih

delamo v domači predilnici in sicer: 34/2 malon, 40/2 malon, 20/1 malon in razni sukanci. Večini težav pomanjkanja prej iz domače predilnice je v tem, da proizvodnja sloni na zelo širokem in pestrem asortimanu prej. V obdobju maj—september pa je bil vzrok tudi pomanjkanje vlaken. Večina 40/1 mešanic in 20/1 bombaža prihaja na predilniških navitkih, katere je bilo pred nadaljno uporabo potrebno previti na križne navitke. Tako kot je bil asortiman prej zelo velik, je bil tudi asortiman artiklov zelo velik in različen. V povprečju je vsak dan teklo od 63 do 65 različnih artiklov in se je uporabljalo zato od 90 do 100 različnih vrst prej glede na vrsto, številko in barvo preje.

Glede delovne sile se stanje ni bistveno spremenilo. Kljub novo sprejetim delavcem je trend rasti števila zaposlenih v tkalnici in pripravljalnici še vedno nižji kot bi moral biti, ker je odhod delavk v pokoj še vedno prisoten, pa tudi odhod novo sprejetih delavk se še ni ustavil. Prav zato je bilo največ zastojev zaradi pomanjkanja in odsotnosti delavcev. Novo spre-

jete delavke namreč zahtevajo precej več truda od vseh ostalih prisotnih. Nastajajo tudi določene težave pri organiziranju proizvodnje, ko je potrebno uvesti tretjo izmeno; problem mladost novo sprejetih delavk (15—16 let).

Tudi v čistilnici blaga so bile glavne težave pomanjkanje delavk. Starejše odhajajo v pokoj, mladih pa še za v tkalnico ni dovolj in pripravljalnico. Zato se količina neočiščenega blaga veča. Večje naraščanje preprečujemo z izvajanjem nadurnega dela.

Poglavje zase je bilo večanje izvoza na zahodno tržišče in čimvečja uporaba domačih surovin. Vemo, da zahod zahteva kvaliteto, postavlja kratke roke in zanesljivo dobavo v določenih rokih. Prav zaradi tega bi se bilo dobro zamisliti, če je umestno vztrajati na 100% uporabi domačih surovin, ker vemo, da kvaliteta le teh največkrat ne odgovarja standardnem zahodu. Ker slabša kvaliteta in manjša proizvodnja zahtevata dosti več naporov delavcev za stroji in ostalih, ki lahko vplivajo na proizvodnjo in kvaliteto.

V letu 1983 je bila tudi formirana remontna skupina, ki s svojim delom odpravlja večje in težje okvare na statvah.

Neurejeno v letu 1983 je bilo tudi vzdrževanje klima naprav, kar se tudi odraža na nižji in slabši proizvodnji. To in še nekatere druge pomankljivosti bo potrebno odpraviti v letu 1984. Pričeti bo potrebno razmišljati in »spravljati skupaj« sredstva za zamenjavo strojnega parka, ker je le ta že zastarel in močno iztrošen in ne daje možnosti večje in kvalitetnejše proizvodnje.

Janez Kotnik

Dr. France Prešeren

(3. 12. 1800—8. 2. 1849)

»Življenje naravnega zdravega človeka — je pesem. Kri kroži v lepem, zakonitem redu, življenski sokovi kipe in plahnejo z rastjo in staranjem, vtisi z narave se vrste po zmogljivosti in rasti duševne sprejemljivosti, življenska zavest se gradi smiselno, širše in višje. Ljubezen do vsega, kar življensko zavest pospešuje in sovraštvo do vsega, kar jo ovira, vse je podoba radostnemu slavonspevu na življenje. Tudi življenje izven človeške narave je pesem: pomladna rast vsega živega, poletno in jesensko dozorevanje z zimskim počitkom je sozvočje enega naravnega pojava z drugim, je življenje v lepem redu, je pesem.

In pesmi našega največjega slovenskega pesnika?

Prešernove pesmi niso zgolj izpoved pesnikovih srčnih bolečin in radosti, dvomov in spoznanj, upov in bojazni, temveč dokaz, da je naše ljudstvo ohranilo, ne glede na potoke krvi in solza, tvorno moč in voljo doseči na vseh področjih druga evropska ljudstva, se med seboj zediniti, družbeno preurediti in stremeti po zedinjenju s slovanskim jedrom.

France Prešeren je prvi Slovenec, ki je doumel po navdihu in svoji

veliki izobrazbi, da so se ob njegovem nastopu že svetlikali skozi goste jutranje hudourne oblake daljni žarki nove dobe za človeštvo in naš nepriznani, a v pravico in resnico verujoči narod.«

OPLEMENITILNICA

Barvanje preje:

Proizvodnja barvanja preje še vedno iz leta v leto pada, saj smo v preteklem letu pobarvali le 300.000 kg, s čimer smo dosegli 64,3% letnega plana, ki je bil za leto 83 postavljen nekoliko višje kot prejšnja leta.

Kapacitete obeh barvalnih aparatov so mnogo večje, saj bi lahko v dveh izmenah pobarvali do 1.400.000 kg preje letno. Mi pa smo barvali le v eni izmeni in še to eno do dve partiji dnevno, pač toliko preje, kolikor smo jo iz predilnice dobili. Pomanjkanje barv in kemikalij iz uvoza v preteklem letu skoraj da nismo občutili. Večji problem je bil z ocetno kislino, ki je domač proizvod in smo nemalokrat ostali brez nje.

Daljših zastojev zaradi okvar in pomanjkanja rezervnih delov na

HT aparatih, centrifugi in Mohrovih sušilnikih ni bilo, pač pa je bil barvalni aparat Jaggri nenehno v okvari, velikokrat tudi za daljši čas.

Barvanje tkanin na JET:

Barvalni aparat JET je v preteklem letu večinoma miroval. Vse kar smo delali na njem je bilo pranje art. 7037 (rustikal zavese).

Barvanje tkanin na Jiggrih:

Delo na vseh Jiggrih je potekalo vse leto v glavnem enakomerno v dveh izmenah. Nekaj je bilo zastojev zaradi barv in kemikalij, predvsem zaradi očetne kisline, Na-hidrosulfita in Na-lužine.

Večjih zastojev zaradi okvar ni bilo na nobenem od štirih Jiggrov.

Barvanje na Foulardu:

Na Foulardu smo v preteklem letu izvedli generalno obnovo vseh gumijastih valjev, toda barvali smo na njem le nekajkrat.

Sirinsko razpenjalni stroj ARTOS:

Delo na ARTOS je vse do konca junija potekalo v štiri izmene od 1. julija pa v tri izmene. Dokler smo delali v štiri izmene, smo imeli precej kadrovske težave z zaposlenimi na ARTOS (daljše bolniške, odhodi v JNA). Prehod v triizmensko delo je bil možen zaradi spremenjenega tehnološkega postopka pri obdelavi art. 8019, kjer je ena faza na ARTOS odpadla.

V preteklem letu sta bila na ARTOS opravljena dva generalna remonta (z demontažo kompletne verige) ter v novembru še nepredvideno čiščenje vseh ventilacijskih zračnikov, kajti v zadnjem času se nam hlapi impregnirnega sredstva kondenzirajo v zračnikih, se nabirajo na stene kot kapniki in pod vplivom toplote zopet topijo ter kapljajo na blago.

Zastojev zaradi pomanjkanja kurilnega olja in zaradi večjih okvar v preteklem letu na ARTOS ni bilo.

Stari sušilno razpenjalni stroj

Delo na tem stroju je potekalo vse leto zelo neenakomerno, velikokrat je stroj stal zaradi pomanjkanja blaga ali pa kemikalij, ko pa smo vse to dobili, smo morali delo organizirati v tri izmene. Imeli smo tudi zelo veliko okvar, ki so včasih trajale dalj časa. Največkrat smo stali zaradi pretečnih parnih cevi in radiatorjev, saj je naša para zelo agresivna. Večkrat se nam je utrgala tudi veriga.

Cilindrični impregnirni stroj

Proizvodnja na tem stroju poteka le občasno, saj na njem delamo pretežno negorljive impregnacije. V kolikor je bilo na razpolago poleg blaga tudi impregnirno sredstvo, smo delo organizirali v treh izmenah, kar je najbolj ekonomično, saj tako odpade čiščenje stroja po končanem dvoizmenskem delu. Imeli smo tudi precej okvar, najpogosteje na parovodni napeljavi.

Katja Kham

PREDILNICA IN SUKALNICA

Letni plan predilnice je bil izpolnjen z 78,2%. Izdelano je bilo 559.304 kg preje. Povprečna Nm je 15,5 napram planirani 14,5.

Planirano število zaposlenih za realizacijo plana je bilo 95 delavcev. Tekom leta pa je bilo zapo-

slenih 74 delavcev od tega povprečno na delu 54. Skupni izostanki predstavljajo 27%. Precej se je zvišal procent izostankov zaradi boleznin in je znašal 9,2%.

Vzrok razmeroma nizkega izpolnjenega plana je predvsem v pomanjkanju vlaken v prvih osmih mesecih in odstopanja od povprečne norma ure.

Druga težava je v pomanjkanju rezervnih delov, klinastih jermenov, ležajev, raztezalnih jermenčkov in elektro material za stroje.

Vsled tega je vedno težje stroje normalno vzdrževati in so zastoji na strojih vedno bolj pogosti.

V sukalnici je bilo izdelanih 301.176 kg sukancev, plan je bil dosežen 96,3%. V sukalnici je plan števila zaposlenih 37. Povprečno je bilo zaposlenih 27 delavcev.

Plan ni bil dosežen, zaradi pomanjkanja polyestra 60/2 za izdelavo 3,85 baucleja 3,4 frotteja in 3,25 malon zank.

Tone Ručigaj

Obdobni zdravstveni pregledi v letu 1983

V medicini dela in športa ZD Domžale je bilo za celotno DO INDUPLATI Jarše izvršenih 274 obdobjnih zdravstvenih pregledov od planiranih 299, in sicer pri delavcih, ki delajo na delih in nalogah, kjer je večja nevarnost za zdravstvene okvare in poškodbe, pri delavcih z zmanjšano delovno sposobnostjo in pri delavcih, od katerih je odvisna varnost drugih.

Razlika od planiranih do izvršenih pregledov je nastala zaradi porodniških in bolniških izostankov z dela, odhodom delavcev v JNA, izstopov delavcev oz. upokojitvev. Ena delavka pa je odklonila pregled. Vsak delavec je pred pregledom pravočasno prejel vabilo in po izvršenem pregledu v nedoločenem času tudi zdravniško poročilo. Izjema so bili delavci oddelka konfekcije Mokronog, ker je zdravstveni tim prišel v obrat izvršiti preglede, nakar so tudi slednji delavci prejeli zdravniška poročila.

Iz evidence kopij zdravniških poročil, ki jih shranjuje v DO medicinska sestra, je razvidno zdravstveno stanje pregledanih delavcev.

Razen sledečega prikaza bolezenskih sprememb, ki so jih pokazali rezultati takih in drugačnih preiskav:

- zvišan krvni sladkor pri 13 delavcih,
- motnje v presnovi pri 4 delavcih,
- pokaz. funk. ledvic pri 29 delavcih,

- EKG pri 1 delavcu,
 - zvišan RR pri 2 delavcih,
 - okvare dihalnih funkcij pri 2 delavcih,
 - slabokrvnost pri 1 delavcu,
 - slabovidnost pri 1 delavcu,
 - okvare sluha:
 - začetna pri 10 delavcih,
 - lahke stopnje pri 7 delavcih,
 - srednje stopnje pri 11 delavcih.
- je najbolj razveseljivo dejstvo, da je 274 pregledanih delavcev sposobnih dalje opravljati svoje delo in naloge.

Majda Škrinjar

Zimski utrinek

Moda 84

Tekstilne tovarne spet predstavljajo nove izdelke

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bil od 16. do 19. januarja 29. sejem modne konfekcije, modnih tkanin, pletenin, usnjene in krznenne konfekcije, obutve, galanterije in modnih dodatkov. S 440 razstavljalci se je sejem mode zapisal med največje doslej, ni pa potolkel 27. sejma mode, ko je razstavljalo 497 razstavljalcev. Kajpak so bile vse pokrite sejemске površine spet razprodane in tako kot vsakič je bil sejem tudi to pot predvsem slavje slovenske mode, vsega tistega, kar zna s tradicijo, z znanjem in že dolgoletno izvozno usmerjenostjo podprta slovenska moda narediti in ponuditi trgovcem v nakup. Zato bržčas sploh ni naključje, če so šle to pot vse sejemске nagrade slovenskim razstavljalcem, ne da bi komisije, sestavljene iz članov iz Ljubljane, Zagreba, Beograda in Tetovega, komurkoli naredile krivico.

Letošnji sejem mode je bil kljub črnogledim napovedim in okoliščinam presenetljivo dober, najbrž povprečno celo boljši od lanskega. Videli smo mnogo lepšega in modnega, za kar so nam proizvajalci soglasno prisegali, da bodo — oziroma so — ponudili v nakup tudi trgovini. Jugoslovanski in še posebej slovenski kreatorji in kreatorke so se neverjetno ujele v svojih pojmovanjih nove pomladno — poletne mode. Iz razmeroma zelo raznolike poletne, različnih modnih barvanih linij in poudarkov so složno izbrali nekaj »krikov« in jih množično ponudili v tehtanje in oceno številnim obiskovalcem.

Ze prvi dan sejma je bilo veliko obiska. Po raznolikosti ženskih oblačil, torbic ipd. sodeč, so kreatorji spet namenili potrošnicam večjo pozornost; očitno je pri oblikovanju ženskih oblačil še vedno več domiselnosti kot pri kro-

jenju oblačil za moške. Zgodovina se ponavlja. Modni kritiki radi primerjajo doma ukrojene izdelke s tistimi, ki nastajajo v svetovnih modnih središčih. Toda laiku, mimoidočemu oblikovalcu, je nedvomno težko soditi, kaj je bolj moderno, kdo je bil pri oblikovanju bolj domiseln in izviran.

Po sprehodu skozi letošnje razstavne prostore, mimo pisanih izdelkov (po barvi in krojih), ko se ti v glavi že mešajo barvni odtenki in različni modeli, se navdušiš. Najpodjetnejši proizvajalci so se spoprijeli tudi z zahtevno, a izredno aktualno »afriško« modo, ki bo po vseh znamenjih sodeč letos v svetu modni krik številka ena. Najvišje na razstavo so afriško modo, tisto lepo, elegantno in najbolj pravo afriško modo, obesili kreatorji v kamniškem Svilanitu. Uspešno pa so se z njo spogledovali tudi pri Muri, v Pletenini, pri Beti, deloma pri Idealu in še kje. Poleg tega smo pričla osupljivega dejstva, da je dolga vrsta metražarjev in tudi konfekarjev skočila to pot na glavo v črmino. Toliko črne barve ali vsaj črne kot osnovne barve na modelih namenjenih za pomlad — poletje, pri nas menda še ni bilo videti. Črna kot modna barva v svetu ni popolna novost: veliko jo je bilo že lani poleti, predvsem pa seveda poleti in pozimi. Toda ker ostaja črna barva še naprej visokomodna v svetu, smo jo lahko na ljubljanskem sejmu mode kvečjemu veselili. Zapomniti pa si velja, da je črna barva poleti resnično lepa le, če je koža pod njo vsaj malce porjavela.

Slovenska in jugoslovanska moda ima srečo tudi z netki in mrežo. Vse naštetu, še posebej mreža, je po svetu v veliki modni milosti še naprej. Na modelih smo videli tudi veliko zadržg, ki pa jih

najbolj sveža pomladna in poletna moda po svetu že nekoliko odriava v ozadje. Najpogumnejši konfekarji uspešno sprejemajo tudi modno geometrijsko asimetrijo. Razmeroma veliko je bilo tudi aktualnih velikanskih našitih žepov; tu in tam so si kreatorji domislili še učinkovite možnosti, ki jih ponujajo velikanski gumbi. Skatlastih kasetnih krojev in prave asimetrije ni bilo veliko.

Najlepšo »črno modo« smo videli pri letos nasploh odlični Muri, pa pri novogoriškem Idealu. Idealove lahke ženske poletne obleke v kombinaciji črne barve in barve kita v mešanici lanu in bombaža, so bile izjemno preprostih, strogih, pa neverjetno čistih geometrijskih linij in skopuških, arafiniranih visokomodnih poudarkov. Zaustaviti se je bilo treba tudi pred izložbenimi panoji ljubljanske Pletenine: le ta nam je spet ponudila izvrstno modo jogging v več inačicah in veliko lepih afriških barvnih kombinacij. Eno najprijetnejših presenečenj smo doživeli na razstavišču Modnega salona iz Velenja: letos nam ponujajo izvrstna moška in ženska oblačila ukrojena iz prave žaklevine, kombinirane z drobnimi dodatki iz tenko progastega žameta. Juta je kajpak tudi svetovni modni krik.

Sedaj pa še k nagradam:

Kipec ljubljanski zmaj so dobili:

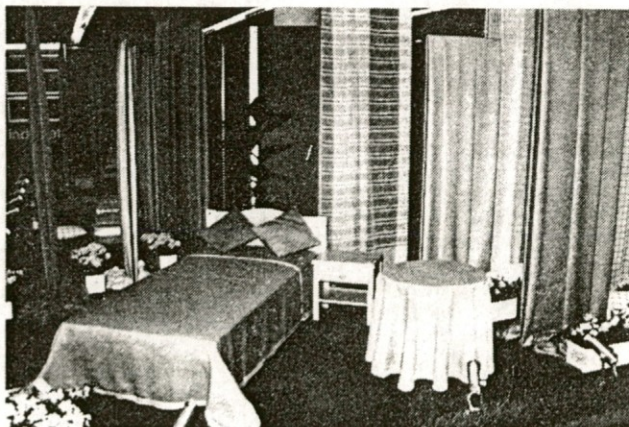
— ALMIRA, Alpska modna industrija, Radovljica za kolekcijo pletenin,

— IDEAL, Modna konfekcija, Nova Gorica za kolekcijo ženskih oblačil,

— INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA, Vrhnika za kolekcijo krznenih in tekstilnih oblačil,

Razstavni prostor Induplati

— JUTRANJKA, Industrija otroške konfekcije, Sevnica za kolekcijo otroških oblačil,

— MURA, Tovarna oblačil in perila, Murska Sobota, za moško konfekcijo oblačil v rjavi barvi,

— SVILANIT, Tekstilna tovarna, Kamnik za kolekcijo kopalnih oblačil in bombažne pletenine,

— TEKSTINA, Tekstina industrija, Ajdovščina za kolekcijo bombažnih tkanin v črno-rjavi barvi.

Diplomo ljubljanski zmaj so prejeli:

— BETI, Belokranjska trikotazna industrija, Metlika za kolekcijo oblačil,

— INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA, Vrhnika za kolekcijo oblačil iz glajenega svinjskega usnja,

— LABOD, Tovarna oblačil, Novo mesto za kolekcijo moških srajc,

— MURA, Tovarna oblačil in perila, Murska Sobota za kolekcijo ženskih vetrovk,

— RAŠICA, Tovarna pletenin, Smartno pod Šmarno goro za kolekcijo pletenin,

— TEKSTILINDUS, Tekstilna industrija Kranj, za transparentno strukturirano tkanino,

— TOKO DO, Domžale za potvalno kolekcijo v sivem usnju.

Podeljene so bile tudi posebne diplome kreatorjem nagrajenih proizvodov s statuo ljubljanski zmaj:

— VESNA GABRŠČIK, Almira, Radovljica za kreacijo kolekcije pletenin,

— VIDA SOLKAN, IDEAL, Nova Gorica za kreacijo kolekcije ženskih oblačil,

— METKA VRHUNC, Industrija usnja Vrhnika za kreacijo kolekcije oblačil iz krzna in tekstila.

— KREATORSKI TIM JUTRANJKE, Sevnica za kreacijo kolekcije otroških oblačil,

— IKA FUJS, Mura, Murska Sobota za kreacijo moške kolekcije oblačil v rjavi barvi,

— OBLIKOVALSKI TIM VZORČNEGA ATELJEJA SVILANIT, Kamnik za kreacijo kolekcije kopalnih oblačil iz bombažne tkanine,

— KATJA SARKIČ, Tekstina, Ajdovščina za kreacijo kolekcije bombažnih tkanin v črno-rjavi barvi.

Posebno priznanje pa je dobila EKSPERIMENTALNA TKALNICA KAMNIK za velik dosežek pri oblikovanju na področju stanovanjske kulture.

Naš razstavni prostor je že nekaj let v spodnji etaži hale B, kjer smo na površini 70 m² prikazali našo novo kolekcijo za leto 1984. Iz razgovorov z našimi poslovnimi partnerji in obiskovalci sejma smo lahko ugotovili, da so jim naši izdelki zelo všeč, posebno pa še kombinacija lažjih tankih zavese s težjimi dekorativnimi in prti v istih barvah.

Marinka Hribernik

Vtisi naših trgovskih zastopnikov

V času sejma mode 1984 v Ljubljani so bili v delovni organizaciji prisotni tudi vsi potniki oz. zastopniki za našo delovno organizacijo in sicer:

tov. ŽIVKO TRPČEV, zastopnik za področje Makedonije in južnega dela Srbije,

tov. AHMED ZAIMOVIČ, za Bosno in Hercegovino in Črno goro,

tov. ŠIME ČAČIČ, za Hrvatsko, tov. RELJA MALJKOVIČ, za Srbijo in

tov. JUSTIN GABRIČ, za Slovenijo in del Istre.

Povzetek kratkega klepeta o de-

lu samem in oceni letošnjega sejma v Ljubljani

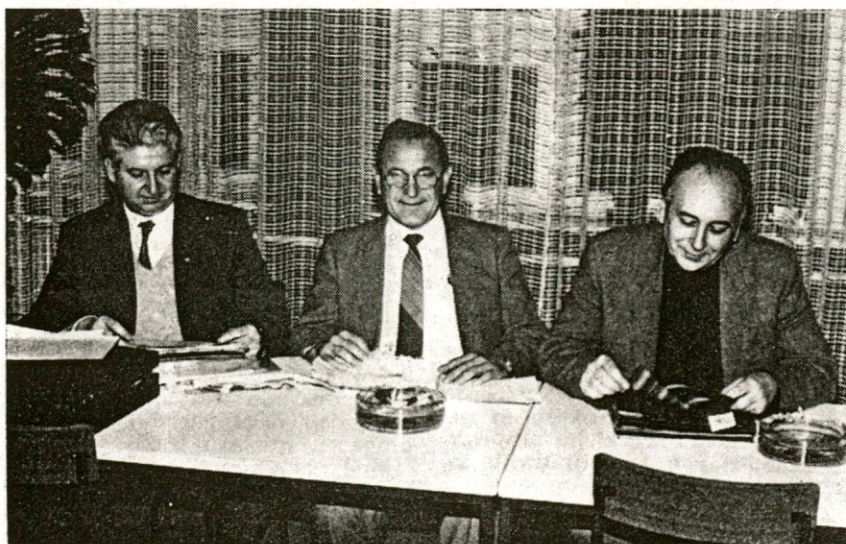
s tov. Trpčev Živkom in tov. Zaimovič Ahmedom je sledeč:

Velik del kupcev je pravzaprav seznanjen z razmerami, v kakršnih se nahajamo sedaj, ko je povpraševanje mnogo večje od ponudbe oz. proizvodnje in to sprejmejo nekako z razumevanjem. Del kupcev je seveda manj razumeva-joč in se glede na prejšnjo navajenost točne dobave izdelkov ne poglobljajo v razmere, oz. težave, ki nas spremljajo. Sicer pa kontakti s kupci potekajo obojestransko pozitivno. Vsi smo se podre-

dili varčevanju, kjer se le da. Področje našega dela oz. obseg teritorija je obsežen, ne moremo vedno do vsakega kupca z ozirom na stroške — kilometrina. Redno spremljamo plan proizvodnje, toda glede na to, da se pogoji uresničevanja plana nemalokrat spreminjajo, odvisno na uspeho dobavo surovin, bi bili zaradi popolnejšega spremljanja in seznanjanja in s tem podajanja točnejših informacij kupcem, nujno potrebni tesnejši stiki z delovno organizacijo. Samo telefonski stiki so premalo, vsaj dva do trikrat na leto bi se morali sestati v delovni organizaciji.

In ocena sejma?

Sejem sam kot sejem je izvrsten in temu primerno obiskan. Še posebno lepo je dekoriran naš razstavni prostor, ob katerem se zadrži veliko število kupcev, med njimi precej takih, ki so v preteklosti le indirektno delali oz. sodelovali z nami.

Ahmed Zaimovič, Živko Trpčev in Relja Maljkovič

DOPISUJTE
V KONOPLAN!

NABAVA NA DOMAČEM IN TUJEM TRŽIŠČU V LETU 1983

Podobno kot v preteklih letih je bilo tudi v letu 1983 vseskozi čutiti velike težave pri oskrbi z osnovnimi surovinami in repromaterialom, tako pri uvozu kot pri nakupih na domačem tržišču.

Pri uvozu s konvertibilnega področja so se pojavljali problemi predvsem zaradi pomanjkanja deviznih sredstev. Procent deviznih sredstev, ki smo jih od prilivov, prejetih za realiziran izvoz na konvertibilno področje, lahko uporabili za lasten uvoz in združevanje z domačimi dobavitelji, se je med letom namreč gibalo v višini 30,24%—56%. To pa seveda ni zadostovalo za uvoz repromaterialov in rezervnih delov v količinah, ki bi jih za normalen potek naše proizvodnje potrebovali. Barv in kemikalij smo za lastne potrebe sicer uvozili več kot v letu 1982, uvoz akrilnih vlaken in poliestrskih filamentov pa se je v primerjavi s preteklim letom spet zmanjšal. Bistveno manjši je bil tudi uvoz rezervnih delov, zato je preskrbljenost z njimi dosegla že kar kritično mejo. V letu 1984 bomo zato rezervne dele morali uvoziti, pa čeprav včasih na račun uvoza repromateriala.

Pri nabavah na domačem tržišču so se pojavljale težave predvsem zaradi pomanjkanja osnovnih surovin pri dobaviteljih, izrazite izvozne usmerjenosti in neurenosti na področju cen.

Z nakupom vlakna, ki smo ga kupili približno toliko kot v letu 1982 ter z nakupom preje poliesterbombaža, ki smo jo kupili 53% več kot lani, med letom pravzaprav nismo imeli težav. Preskrbo navedenih surovin smo si namreč zagotovili z uvozom akrilonitrilnega monomera iz SSSR. Problematična pa je bila nabava drugih vrst prej, posebno bombažnih v nižjih numeracijah. Zaradi pomanjkanja bombaža so se predilnice večkrat preusmerile v proizvodnjo prej v višjih numeracijah, ali pa so prejo izvažale.

S prodajo na zunanem trgu so namreč pogosto dosegale ugodnejše rezultate kot s prodajo na domačem trgu, obenem pa so si pridobile še devizna sredstva.

Zaradi podobnih vzrokov je bila skozi vse leto problematična tudi preskrba z vsemi vrstami aluminijastih in jeklenih polizdelkov, občasno pa je primanjkovalo tudi nekaterih pomožnih materialov.

Zelo velika rast cen vseh surovin in repromaterialov, dolgi dobavni roki in mnogokrat negotove dobave, so bile značilne torej tudi za leto 1983.

Breda Kurzweil

Izvozne obveznosti

Izvoz; da moramo vedno več izvažati in to na konvertibilno tržišče, že nekaj let čitamo v časopisu, poslušamo na radiju in gledamo na TV po širni domovini. Kampanja? »NE«, izvoziti moramo toliko, da se »pokrijemo« po panogah, republikah itd. Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino nam uskladi plan izvoza, po katerem se moramo ravnati. To pa ni malo. V letu 1983 je znašal 2.700.000 US \$, ki pa jih nismo dosegli. Realizirali pa smo 2.032.227 US \$ ali 77%. Člani DO, ki imajo neposredno stik s tem, tkalke, delavke v adjustirni, v skladišču, v konfekciji, mojstri in vsi odgovorni vedo, koliko naporov in dela je potrebno, da se vsak mesec realizira 200.000 US \$ izvoza ali celo 220.000 US \$ kolikor je potrebno v letu 1984.

Naš izvoz na konvertibilno področje je usmerjen na področje ZR Nemčije, Švedske, Finske, Danske in Italije. V Nemčijo izvažamo predvsem šotore, v Skandinavijo pa zavese, prte in nosilno tkanino. Na področju zaves in prtov imamo dolgoletno tradicijo kvalitete in dezena in je ta ugled prišel že kar v tradicijo. Značilnost teh kupcev je, da poleg kvalitete zahtevajo tudi natančne roke odpreme, kar pa je vsled objektivnih težav, včasih pa tudi drugih, pri nas problem. Vse odpreme morajo biti tudi kompletirane, saj imamo mnogokrat kupca z več artikli in več dezeni, kar moramo pri odpremi posebno paziti, da je kompletno.

Na področju izvoza šotorov smo dosegli poleg velike količine šotorov, ca. 25.000 kom v sezoni, tudi kvaliteto tkanin in izdelave. Tržišče v ZR Nemčiji je naše izdelke sprejelo z zadovoljstvom in ugotavljamo, da tudi reklamacij ni bilo, kar je na tako občutljivem področju čisto prisotno. Za nas pa je posebno pomembno tudi to, da je organizacija proizvodnje na nivoju, ko dosegamo najkrajše možne čase izdelave.

Omeniti moramo tudi izvoz na klirinško področje, kjer smo uveljavili plasman naših težkih in specialno obdelanih tkanin ter težke konfekcije. Iz finančnega vidika predstavlja to kar polovico celotne prodaje, pa še komaj 54% izvršujemo dogovorjene obveze.

Izvozne obveze, ki so tako velike, saj naj bi bila rast kar 15%, spremljajo tudi druga gospodarska gibanja:

— zamrznitev cen, ukrep ki ga moramo spoštovati, ki pa prav nič ne vzpodbuja h kreaciji novih izdelkov za domači trg,

— nelikvidnost na domačem trgu, saj trgovske organizacije nimajo dovolj obratnih sredstev, spričo visokih 35% obresti, pa se

bodo tudi težje odločali za večje nakupe,

— stopnja pokritja uvoza z izvozom mora imeti stalno rast.

Vsa ta gibanja povzročajo, da se umikamo iz domačega trga, saj bomo praktično komaj četrtino naših izdelkov ponudili domačemu kupcu. Ne glede, da so povpraševanja še kljub temu velika, saj skupaj s trgovskimi organizacijami ugotavljamo, da se naši izdelki hitro prodajajo in da je v povprečju »obračanje« sedem.

V letu 1984 je predvidena velika rast izvoza, če želimo zadostiti našim potrebam po uvozu, saj nam družba pusti le 47% deviz od izvoženega blaga na konvertibilno področje. To pa je mnogo pre malo, saj v tekstilni industriji ugotavljamo, da bi rabili 77%. Nadomestiti to razliko pomeni iskati nadaljnih možnosti, pridobivanje deviz, to pa skušamo doseči z združevanjem deviz z delovnimi organizacijami, saj smo na ta način v letu 1983 združili ca. 300.000 US dolarjev.

Napori in skladno delovanje vseh sektorjev že na samem začetku leta, bo privedlo do zahtevane realizacije izvoza, ki ga bomo s planom tudi sprejeli.

Avgust Orehek

PROIZVODNJA RAZSVETLJAVE ZA ŠD 80

Problematiko izdelave razsvetljave lahko razčlenimo na:

- prostorsko,
- tehnološko,
- organizacijsko,

— vse to skupaj pa nam da vsekar predolge izdelavne čase.

Prostorske težave so prisotne zaradi neustreznih delovnih prostorov, predvsem pri izdelavi kabeljskih alinej. Obstoječi prostori zadoščajo le za rezanje in snemanje izolacije na kabeljskih delih in sicer pri maloserijski proizvodnji (do 10 kompletov). Pri večji količini pa pride že do kopičenja kabelskih odrezkov ter zastoja v liniji. Tako se zaradi utesnenosti mešajo različne dolžine odrezkov.

Utesnjenost delovnih prostorov pa te stopnjujejo nato še pri sestavljanju posameznih alinej v kompletno celoto, ki jo tvorijo vsi sestavni elementi kompleta.

Tehnološke težave nastopajo zaradi enostavne ročne proizvodnje rezanja, snemanja izolacije vijčanja, kovičenja itd. Skromna oprema izdelavnega parka nam jemlje dragocen izdelavni čas.

Med organizacijske težave pa spada predvsem nepravilen dotok izdelavnega materiala, kakor tudi vrstni red posameznih repromaterialov pri sestavi kompletov.

Anton Videnšek

Mladina - včeraj, danes, jutri - in njen prispevek krajevni skupnosti

Vse se začne in vse se konča z vprašanjem. Tu se postavlja vprašanje; kaj je napredek KS. Ali je to postavitve telefonskega omrežja, asfaltiranje cest, gradnja zdravstvenega doma itd.

To nedvomno je. Torej začnimo s tem. Skoraj vse telefonsko omrežje je bilo postavljeno po II. sv. vojni; prav tako so bile asfaltirane nove ceste, zgrajeni zdravstveni domovi in še marsikaj drugega.

Takoj po II. sv. vojni so to večina delale mladinske delovne brigade. Najbolj poznane so seveda zvezne mladinske delovne brigade. Vendar poleg njih ne smemo pozabiti na lokalne delovne akcije, v katerih so sodelovali vsi, od otrok, mladine in starejših ljudi.

Vsi so delali z zanosom, ljubeznijo, kajti vedeli so, da to delajo zase, za svoj kraj. Pri tem lahko rečemo, da je bil prispevek mladih zelo velik, če ne največji. Če vse to povzamemo, pridemo do spoznanja, da so mladi naredili veliko za naš »včeraj«. Bili so pomemben člen v verigi obnove naše dežele. Toda kdaj se konča ta »včeraj«? Kje je meja med včeraj in danes? Ali je

bil »včeraj« le obnova porušene domovine? Najbrž ne. Toda kdaj se začne danes? Morda s sprejetjem ustave leta 1974. Imamo podatke, da po tem letu naraste število mladinskih delovnih brigad. Toda zdi se, da so te brigade dobile drugačen pomen. Da poleg graditve železniških prog, vodovodov in drugega opravljajo še nekaj; združujejo mlade. Ali so potem mladi razcepljeni, če jih morajo mladinske delovne brigade združevati?

Kaj pa v moji KS? To se lahko vpraša vsako izmed nas. Ali so tu mladi tudi razcepljeni? Nov vrtec postavi gradbeno podjetje, telefonsko omrežje napelje PTT, komunalne storitve opravi komunalno podjetje ... In kaj delajo mladi?

.. Mladi naj bi se združevali v OOSZMS, kjer naj bi se udeleževali na raznih področjih ... Vendar v KS obstajajo razna društva, ki obsegajo neko interesno območje.

Interesov je veliko in veliko je tudi društev. Od nogometnega kluba, godbe, tabornikov, TVD Partizana, do smučarskega društva itd. Torej naj bi vsak v teh društvih našel delo, konjiček, ki ga zanima.

Kaj pa OOSZMS? Kdo se vključuje v to organizacijo? Formalno je nekdo lahko mladinec od 14 do 27. leta starosti. Če bi sodili po tem, ima mladinska organizacija največ članov. Vendar jih nima. Mladi se vključujejo v razna društva, glede na svoje interese. Mladih, ki se vključujejo v delo mladinske organizacije pa je zelo malo, ker jih je tako malo, ne morejo (opazno) delovati. Zato ljudje pač mislijo, da mladi nič ne delajo. Vzrok je preprosto. Tisti mladinec, ki je npr. član NK je nogometaš in »ne mladinec.« Tako je tudi z ostalimi mladinci v društvih

Ves problem »nedelavnosti« mladih je torej v nerazčiščenih razlagah funkcije nekaterih društev in mladinske organizacije.

Sicer pa vsak mladinec sam zase dobro ve, kaj in koliko dela.

Če vse to povzamemo, pridemo do zaključka, da mladi še vedno veliko storijo za napredek KS — ne toliko v mladinskih organizacijah, (od kraja do kraja različno) ampak več v društvih.

Marjana Robavs

Novo vodstvo OO ZSMS Induplati

Številčno nas je mladincev toliko, da bi z aktivnim vključevanjem vseh ali vsaj večine lahko na kateremkoli področju pokazali dosežke vložnega dela, odsev naše mladosti, idej in moči. Toda kljub naporom posameznikov nam nekako tega ne uspe dokazati. Nasploh nam tudi z najrazličnejšimi tako delovnimi kot zabavnimi programi ne uspe pritegniti večine mladih v aktivno vključitev. Velikokrat smo že razpravljali, kaj je vzrok temu. Odgovor na to je seveda več. Toda, pustimo zdaj to. Leto je naokrog in izvolili smo novo vodstvo ZSMS DO Induplati Jarše. Seveda bo še tako dobro sestavljen program dela in aktivnosti brez smisla, če se za njegovo izvedbo ne bomo potrudili vsi. Aktivna vključitev v delo nas vseh, je eden izmed pogojev, da bo naša osnovna organizacija — upajmo, kar po nekaj letih dokaj neuspešnega oziroma nezadovoljivega dela, spet zaživela tako kot mora.

O programu dela, o tem kaj je pravzaprav osnovna naloga in namen OO ZSMS naše DO, sta novo izvoljeni predsednik — Boris Kožar in sekretar — Ivi Oštir spregovorila:

Leto se je hitro izteklo in s tem tudi konec mandatne dobe članom predsedstva. Po dveh mesecih smo se mladinci zbrali na programsko volilni konferenci OO ZSMS. Predsedstvo je zbralo pred-

loge za nove člane in po hitrem postopku, z večino glasov, je bilo sestavljeno novo predsedstvo. Vsi pričakujemo, da bo z novim predsedstvom malo bolj zaživela naša mladinska organizacija. Kako najbolje pritegniti mladince za aktivno delo v mladinski organizaciji, to je bilo vedno vprašanje in skrb vsakega predsedstva OO ZSMS Induplati do sedaj, tako tudi sedanjega — novega. Zakaj ne bi tudi naši mladinci ustvarjalno prispevali k razvoju naše družbe in na-

predku mlade delovne sile. Na izletih nas je vedno veliko, zakaj nas ne bi bilo toliko tudi na kakšni delovni akciji. Ali je res tako težko prispevati vsaj malo truda in volje za boljše delo naše organizacije. Vsi neaktivni mladinci in mladinke razmislite malo!

Naloga novega predsedstva je, da bi čimbolje delovalo in povežalo mladince med seboj. Želiva si, da bi vse zadane naloge rešili in izpopolnili čimbolje in s skupnimi močmi.

Ivi Oštir in Boris Kožar

Statistična obdelava nesreč pri delu v letu 1983

Za tekstilno industrijo velja splošna ugotovitev, da je to panoga z manjšo stopnjo nevarnosti pri delu. Vendar pa obstajajo tudi pri tem tehnološkem procesu dela in opravila, ki so tretirana kot dela s povečano stopnjo nevarnosti in za katera so določeni posebni varnostni ukrepi.

Dela v naši DO:

- dela na prostem
- nakladanje in razkladanje tovara

- dela na dvignjenih delovnih mestih (monterji)

- delo v nevarnejših tehnoloških procesih (impregniranje, barvanje, delo v skladišču barv in kemikalij in tehtanje le teh).

Za posebno težka in zdravju škodljiva dela pa štejemo:

- delo v nočni izmeni
- dela v prisiljenem položaju (težka fizična dela)

- dela, kjer so delavci izpostavljeni ropotu, prahu, jedkim snovem (mokroti, umazaniji, vlagi, smradu, dimu, ogljikovem monoksidu, kislinam in lugom).

Za opravljanje takih del morajo delavci izpolnjevati posebne osebne pogoje (določena starost, sposobnost, zdravstveno stanje), kar tudi dosledno upoštevamo in izvajamo.

Seveda pa smo z rekonstrukcijo in modernizacijo delovnih prostorov v zadnjih desetih letih dosegli tako stanje delovnih pogojev, da je število delovnih mest, ki jih štejemo za posebno težka ali pa zdravju škodljiva, minimalno.

Vendar pa prihaja kljub izvedenim ukrepom za izboljšanje delovnih pogojev še kljub temu do nesreč pri delu. Tako imamo letno 35—65 nesreč vključno s tistimi nesrečami, ki se pripetijo na poti na delo ali z dela.

Poudariti pa velja, da so to lažje nesreče, ki zahtevajo le po nekaj dni bolniškega staleža.

Če analiziramo statistično obdelavo nezgod pri delu v letu 1983, nam pokaže sledeče stanje:

Skupno je bilo v preteklem letu 40 nesreč pri delu. Od tega jih je bilo v podjetju 35, na poti na delo ali z dela 5.

Skupno je bilo zaradi nezgod 344 dni bolniškega staleža. Tudi resnost nezgod ni velika saj znaša R je 8,6 dni — ta rezultat nam pove povprečno število izgubljenih dni na eno nesrečo oziroma da je ena nezgoda zahtevala 8,6 dni bolniškega staleža.

Pogostost nesreče pa nam pove, koliko nesreč je bilo na 100 zaposlenih. Tako dobimo, da se je v naši delovni organizaciji poškodovalo 4 zaposleni na 100 zaposlenih.

Vzroki nezgod so zelo različni:

Prednjačijo še vedno nepazljivost (25), neznanje (3), neuporaba osebnih zaščitnih sredstev (5),

neizpravna naprava (1), mokra tla (1), prometne nezgode (5).

Po poškodbah delov telesa pa so na prvem mestu poškodbe prstov, rok in zapestja, kar znaša

45% od skupnih poškodb.

V nadaljevanju je v tabelah in histogramu prikazana primerjava števila nezgod v podjetju v zadnjih letih.

NESREČE PRI DELU IN TRAJANJE ODSOTNOSTI Z DELA PO TOZD

TABELA 1

NESREČE	TOZD Proizv.	TOZD Konfek.	DSSS	TOZD Restavr.	TOZD Malop.	SKUPAJ
Nesreče v zvezi z delom	23	12	—	—	—	35
Nesreče na poti	4	1	—	—	—	5
SKUPAJ	27	13	—	—	—	40

TABELA 2

IZGUBLJENI DEL. DNEVI	TOZD Proizv.	TOZD Konfek.	DSSS	TOZD Restavr.	TOZD Malop.	SKUPAJ
Zaradi nesreč pri delu	214	88	—	—	—	302
Zaradi nesreč na poti	38	4	—	—	—	42
SKUPAJ:	252	92	—	—	—	344

Če rezimiramo vse dobljene podatke, kar se da razbrati iz diagramov vidimo, da je skrb in razumevanje za varstvo pri delu vsako leto večje. To nam daje upanje, da bomo kmalu dosegli minimalno stopnjo nezgod. Obenem s tem pa manj materialne škode zaradi nezgod, večjo produktivnost in dobro počutje zaposlenih na posameznih delovnih mestih.

Večino teh nesreč pri delu bi bilo možno preprečiti, če bi vsak na svojem delovnem mestu upošteval navodila za varno delo in delo tudi pravilno in dosledno opravljal.

Vodje dela pa morajo še posebej stalno nadzorovati in praktično poučevati zaposlene o nevarnosti pri delu, o pravilnem načinu dela in s tem v zvezi tudi ukrepati, kakor določajo naši pravilniki o varstvu pri delu za posamezni TOZD.

Z dosledno uporabo sredstev za osebno varstvo pri delu za vsa nevarna dela (pri vseh nevarnih delih) in s pravilnim načinom opravljanja določenega dela ali delovnega postopka, si bomo ohranili zdravje in ostali telesno nepoškodovani, kar je želja nas vseh in vsakega posameznika. Zdravje pa je največ, kar lahko imamo.

Nikolič Ismeta

DIAGRAM NESREČ PO LETIH — upoštevane nesreče na delu, na poti v in iz službe

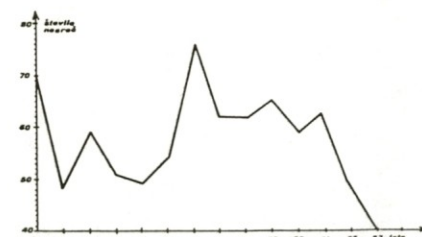

Diagram nesreč v podjetju — na delovnem mestu

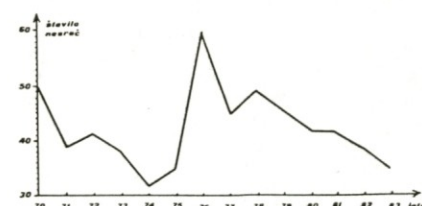
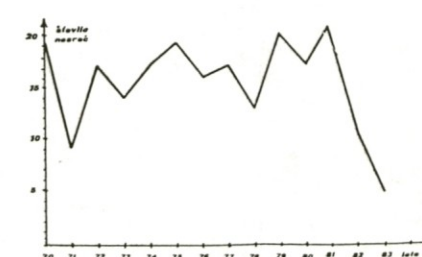

Diagram nesreč na poti v službo in domov

Do Avstralije in nazaj

(nadaljevanje)

V Avstraliji živi nekaj tisoč Slovencev. Večina se jih je sem naselila po drugi svetovni vojni in si ustvarila del domačega okolja, v želji po zaslužku in obenem z mislijo na vrnitev v svoj rojstni kraj.

Hiše, v katerih prebivajo Slovenci, so lične in skromne. Običajno so grajene v predmestjih (Sydney) in grupirane okoli slovenskega doma Triglav. Vse so montažne in v glavnem nihče ne zida v lastni gradnji, kajti računica pokaže, da se bolj splača zidavo prepuštili v najem in medtem služiti. Vsak si sam izbere le zemljišče in tip oziroma vrsto hiše. Samo zemljišče je skromno (20 × 20 m), ravno tako tudi vrsta atrijske hišice. Za vsoto ca. 80 do 100 tisoč AUS \$ sklene pogodbo »na ključ«.

Zanimivo je slediti fazam gradnje. Kot temelj služi betonska plošča tlorisne površine hiše, vanjo so vgrajeni sanitarni in elektro vodi, prav tako je tu tudi prostor za vgraditev lesenih stebrov (neke vrste vogalnikov) do višine strešne konstrukcije. Na omenjene stebre postavijo opaž za streho, katero prekrijejo s kritino visokega sijaja. Kot gradbeni element uporabljajo poseben zidak, ki ga polagajo po dolžini hiše tako, da znese širina zidu ca. 10 cm. Zunanji videz zidov hiš je večina »surov«. Vmesne notranje stene pa so največkrat lesene, ravno tako tudi pod. Nikjer nisem opazil nobenih dimnikov ali centralnih kurjav, da o izolaciji sten sploh ne govorim. Za ogreva-

nje jim služi klimatski aparat, ki je vgrajen oziroma se nahaja na oknu. Notranjost prostorov je urejena enostavno in skromno.

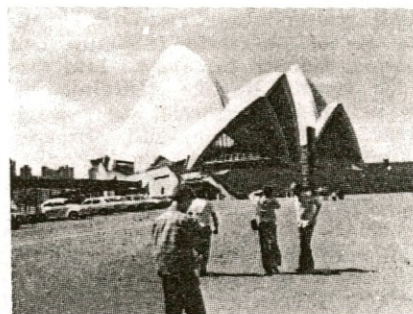
Predvsem mlajši rod izseljencev se ob koncu tedna (petek, sobota in nedelja) redno zbira v slovenskem klubu Triglav, kjer imajo svoje kulturne in športne manifestacije. Ta klub ima tudi edini tesnejše stike s slovensko izseljensko matico za izmenjavanje stikov in informacij o življenju in delu slovenskih izseljencev.

V enkratnem spominu mi je ostal kulturni večer v domu Triglav in gostovanje Slovenskega okteta. Že nekaj dni pred nastopom je tekla beseda le o tem gostovanju in pripravah nanje. Večina slovenskih žena in otrok se je v ta namen oblekla v narodne noše, vsak je po svoje želel pokazati pripadnost slovenskemu narodu. V nabitosti polni dvorani ti je napis: »Pozdravljena slovenska pesem« dajala občutek toplote. Pozdravna beseda je pripadla članom društva Triglav in pa predsedniku izseljenske matice. Nato so člani Slovenskega okteta pričeli s programom, seveda ob navdušenem, bučnem pozdravu. Stare slovenske pesmi: Gor čez jezero, Kje so tiste stezice, Mojcej, oj Mojcej, Oj Triglav moj dom in druge so opravile svoje v naših srcih. Solze v očeh poslušalcev... Tudi sam sem prvič res občutil toplino in veličino slovenske pesmi in ponos ob misli, da sem Slovenec. Več kot 400-glava množica je nenehno zahtevala ponovitve pesmi, sam program pa je snemala tudi

televizija, ki je spremljala turnejo okteta. Program se je nadaljeval s plesom članov kluba Triglav, ki so dokazali, da slovenska polka še živi. Prav tako so recitacije otrok dokazale, da sicer okorna slovenska beseda še ni izumrla v otroških ustih. Del programa je bil namenjen prosti zabavi, plesu, veselju. Tudi za to je poskrbel slovenski oktet in zavrteli smo se vsi: stari, mladi, kdorkoli je pač želel. Program je popestrila tudi tombola z bogatimi dobitki (kot na primer hladilnik Gorenje).

Tokrat smo bili še zadnjič v daljni Avstraliji postreženi z okusno pripravljeno domačo hrano (zelje in kranjska klobasa). Zabavali smo se pozno v noč, zavedajoč se, da je to zadnji dan našega bivanja v gostoljubni Avstraliji.

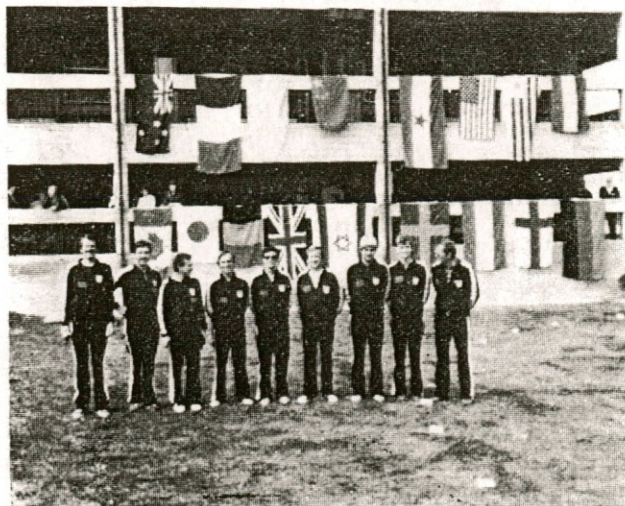
Anton Videnšek

Avstralija je nenavadna dežela, ki nas vedno znova preseneča, na fotografiji operna hiša

— Slovenski klub v Sydneyu

— Jugoslovanska ekipa na otvoritvi svetovnega prvenstva

Odkod sredstva za obnovo in vzdrževanje počitniškega doma v Umagu?

Čas hiti, sredstva, s katerimi upravljamo in delamo z njimi se izrabljajo, trošijo in postajajo nefunkcionalna in času neprimerna (človek stremi k boljšemu in udobnejšemu). Času neprimeren je postal tudi naš počitniški dom v Umagu, (delno tudi Dom na Planini). Posledice let izkoriščanja bodo kmalu vidne tudi tistemu, ki ne dela v njem in z njegovimi sredstvi ne upravlja. V najkrajšem času bo potrebno razmisliti kako in kdaj in s kakšno višino sredstev obnoviti dom. Brez združevanja sredstev ali pa odpovedovanju delnih sredstev regresa oziroma brez ekonomske cene letovanja ne bo mogoče tega problema rešiti. Z odlašanjem obnove in rednega vzdrževanja se vidno povečuje škoda na družbenem premoženju, s katerim upravljamo.

Znano nam je, da ves čas poslovanja letujejo delavci in svojci DO po cenah, ki ne pokrivajo niti vseh materialnih stroškov, razlike so se pokrivala iz višjih cen gostov, vendar kaj več ni bilo mogoče storiti. Razlike nastajajo tudi pri oddaji prikolic, saj z iztržkom ne pokrivamo niti stroškov campiranja in amortizacije.

Neugodno pa se delavci Tozd počutijo ob cenah, ki jih vsako leto plačujejo delavci DO za letovanje v poč. domu ali prikolicah, saj so te neprimerno višje kot v ostalih domovih. Bistvo različnih cen je v načinu plačevanja. Najbližji in viden primer sta oba sosednja domova (Kom. podjetje in Lek Ljubljana), v letu 1983 je bila cena penziona za našega delavca in svojece din 420, pri sosedih so delavci plačevali din 330 oziroma po pravilniku o socialnem stanju; razliko do formirane cene, ta je bila v letu 1983 din 550 pa se je pokrivala iz formiranih sredstev Tozd. Iz gornjega je razvidno, da smo za vsak prodani penzion pokrivali iz sredstev dohodka Tozd din 130, vidne posledice tega pa so v pomanjkanju sredstev za obnovo, popravila itd. Notranjih rezerv za takšen izpad dohodka nimamo v izkoristku delovnega časa niti v delovnem procesu, rezerv v zmanjšanih normativih porabe materiala za prehrano pa ne bomo iskali.

Kako naprej? Delavcem Tozd so dane samo dve možnosti:

1. Postaviti komercialno ceno z vsemi elementi kalkulacije, (penzion za leto 1984 ca. 750 din za vse goste). S takšnimi cenami in pravočasnimi rezervacijami in polno izkoriščenem domu 90 dni bomo v stanju že letos sanirati najpotrebnejše.

2. Dogovoriti se na nivoju DO o cenah penzionov, razliko do kalkulativnih cen pokrivati ali pa določiti po predračunu sredstva za obnovo.

Še je čas, da s skupnimi močmi poiščemo rešitev.

Maks Kramberger

ZIMSKE POČITNICE

V času zimskih počitnic je nekaj naših delavcev preživel svojo dopust na Mali planini.

Ko smo jih povprašali za mnenje oz. vtise in počutje v tistih nekaj prostih dneh, so bili odgovori več ali manj enaki in sicer:

— ponagajalo nam je vreme, pa tudi preskrba s hrano je bila nezadovoljiva, saj je le te občutno primanjkovalo.

Povprašali smo po vzrokih, ki so privedli do tega, obrazložitev pa je sledeča:

Počitniški dom na Planini je del poslovanja Tozd Restavracije. Zanj so opredeljene naloge delavcev, ki v njem upravljajo in nosijo del krivde, če ne posluje tako kot je načrtovano. V naših planskih nalogah smo se opredelili, da DOM posluje v času zimskih počitnic ter v razdobju konec junija do sredine septembra in ob praznikih. Za normalno poslovanje odgovarja delavec z delovnimi nalogami in pooblastili. Za pomoč je še, ne glede na dela, ki jih sicer opravlja, za sezono (zimsko in letno) dodan delavec, ki opravlja razna dela na Planini in je zadolžen za redno zvezo med Jaršami in Planino, dodatno pa ta delavec preskrbuje DOM z najpotrebnejšimi živili. Praksa je bila, da se ta delavec redno oglasi v Jaršah, uredi redne zadeve z blagajno, prijavno službo itd., prevzame najnujnejša živila ter odda točne potrebe za dodaten prenos. Če ta zveza ne funkcionira 100% in v Jaršah ne poznamo potreb po materialnih je ves trud zaman. Ta zveza je očit-

no letos odpovedala, niso nam bile dane točne potrebe, zato je nekaj materiala bilo preveč, nekaj pa premalo. Tako smo letos oskrbovali DOM: 28. 12. 83 prenos hrane 2 delavca, 7. 1. 84 prenos 1 delavec, 14. 1. 84 dobava materiala preko dostave (Ratrad), 21. 1. 84 prenos 1 delavec in 25. 1. 84 prenos hrane 1 delavec.

Če količine seštejemo znaša to: 120 kg svinjsko in goveje meso, 27 kg piščancev, 9,90 kg kranjskih klobas — pečenice, 9 kg salam, k temu še jajca, alpsko mleko, zelenjava, kislo zelje, margarino, paštete, sirček, doručak, napolitanke, bomboni in čokolade.

Dobave materialov za Planino kombiniramo, če ni točnih podatkov, na podlagi sprejetih rezervacij penzionov.

Ob inventuri dne 28. 1. 1984 je bilo ugotovljeno, da živil na Planini ni primanjkovalo, zato prosimo, da vsi, ki menijo, da so bili oškodovani pri penzionu, to javijo v Restavracijo.

Maks Kramberger

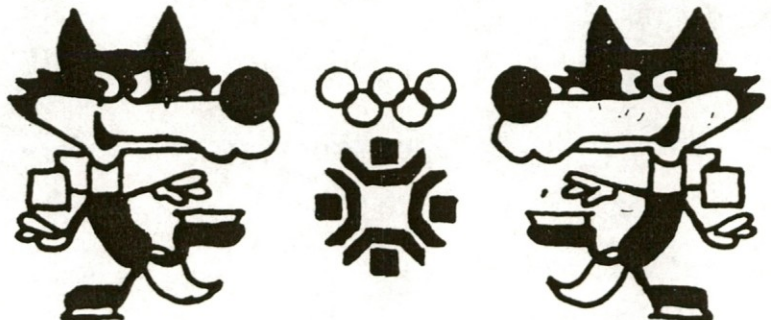
KAKOVOST METRAŽNIH IZDELKOV V INDUPLATI

Ob koncu leta 1982 sem v »Konoplanu« zapisala, da bi morali kakovost naših izdelkov izboljšati, tako da bi dosegli vsaj 90% I. kvalitete. Ostalo je le pri dobrih željah. V enajstih mesecih preteklega leta smo dosegli povprečno 81,2% I. kvalitete, kar je za 1,4% manj kot v letu 1982. Res je, da smo imeli tudi večji izvoz, tudi to je res, da je kakovost nekaterih prej vse preje kot prvovrstna. To se opaža tudi po količini slabše klasiranih tkanin, ki sedaj že znaša ca. 3,5% od mesečne proizvodnje. Naši inozemski kupci zahtevajo tkanine z občutno manjšim številom napak v I. vrsti, kot pa jih dovoljuje normalno JUS.

Če hočemo torej izvažati, kar pa moramo, se moramo prilagoditi zahtevam kupca in delati čim kvalitetneje.

Nikogar ne zanimajo naši subjektivni in objektivni problemi, vsakdo hoče samo kvalitetno blago, na nas pa je, da razrešimo probleme in predvsem čim bolj delamo.

Karolina Puhan

Športniki Induplati - prvaki delavskih športnih iger za leto 1983

S podelitvijo priznanj in pokalov se bo končalo jubilejno 20-letno tekmovanje ekip delovnih organizacij občine Domžale. Za našo ekipo bo še toliko bolj svečano, saj smo po mnogih letih osvojili najvišji naslov prvaka delavskih športnih iger za leto 1983.

Za leto 1983 lahko ugotovimo, da je leto zelo velikih športnih uspehov naših ekip, ki so sodelovale na različnih tekmovanjih.

Na jubilejnih delavskih športnih igrah smo izmed 33 sodelujočih ekip zbrali skupno 223 točk, kar je za 12 točk več kot drugo uvrščena ekipa Tosame, in kar 27 točk več od ekipe Leka, ki je osvojila tretje mesto.

Največ točk za našo ekipo so zbrali smučarji v veleslalomu in to 41 točk ženske za drugo mesto ter 30 točk moški za šesto mesto. Druga disciplina po uspešnosti je streljanje, kjer smo ekipno pri ženskah osvojili prvo mesto in s tem 26 točk, pri moških pa smo dosegli 23 točk za ekipno drugo mesto. Po seštevku točk si sledijo: nogomet 18 točk, odbojka in namizni tenis po 16 točk, kegljanje ženske 15 točk, balinanje 14 točk, šah 13 točk, in kegljanje moški 11 točk.

Ekipno smo osvojili dve prvi mesti in to v odbojki — moški ter v streljanju — ženske. V streljanju — ženske je v posamezni konkurenci ponovno slavila Darja Fortunat, ki je med 18 tekmovalkami zmagala s 165 krogi. Prijetno je tudi presenetila Slavi Porenta, ki je s 150 krogi osvojila drugo mesto. Tretja članica ekipe Breda Kurzweil pa je v posamezni konkurenci osvojila četrto mesto. Ekipno smo drugo mesto osvojili v smučanju — ženske ter v streljanju — moški. Tretje mesto pa smo osvojili v kegljanju — ženske.

V posebni razvrstitvi v množičnosti smo zasedli tretje mesto.

In kateri člani našega kolektiva so prispevali h končnemu uspehu:

SMUČANJE: Makovec Pavla, Vrhovnik Majda, Škorjanc Majda, Pavlič Bernarda, Belaj Janez, Zabret Milan, Šušter Tone, Makovec Marjan, Burja Matevž st.

STRELJANJE: Rihtar Franc, Fortunat Darja, Porenta Slavi, Kurzweil Breda, Benda Franc, Zajc Stane in Kurzweil Vinko.

ODBOJKA: Šušter Tone, Korošec Matjaž, Velepec Franci, Kurzweil Vinko, Zajc Stane, Topič Mile in Bulič Miha.

NOGOMET: Kočevar Lado, Jurančič Tone, Šušter Tone, Burja Matevž ml., Lisjak Tone, Pestotnik Dane, Kordež Dušan, Belaj Janez, Mali Andrej.

NAMIZNI TENIS: Kavčič Rajko, Pipan Marjan, Burja Matevž ml., Belaj Janez, Pestotnik Dane, Strupar Darko in Korošec Matjaž.

KEGLJANJE: Kavčič Mira, Marolt Darinka, Gorjan Mija, Žerak Fani, Poljanšek Nada, Križman Oto, Pavlič Tone, Troha Miro, Husič Edi, Prša Alojz, Jug Stane.

BALINANJE: Križman Oto, Mrdzenovič Drago, Zdravič Martin, Juračič Tone in Hribar Tone.

ŠAH: Kamenšek Ivan, Velepec Franc in Kotnik Janez.

Za uspeh vsem športnikom iskreno čestitamo!

Rajko Kavčič

Ekipa odbojke

